

لەم ھەلبۇزاردەدا بەشيوەيەكى ئەندازىرى بۇ كراو، ھەولنى بەدووجەمسەرى كىردنى پىرسەسى كوردستان دەدرىت. ئەم پىرسەسە ئەوئەندە زەق بووئەتەو كەوا بۇنى گوتارى سەردەمى جەنگى ناوخۇيىشى لىدنىت. ئەم دۇخە بە ھەموو حسابىك پىرسەسى كوردستان بەسەر دوو جەمسەرى سەرىكى سەوز و زەرددا دابەشەكات. ئەمە چى واتايەك ھەلدەگىرئىت؟ ئەم واتايە ھەلدەگىرئىت كەوا نىگەرانى ھەندىك لە ھىزەكانى ئۇپۇزىسىيۇن بەراست وەردەگەرئىت: لە سىياسەتى دووجەمسەرگىرىدا دەنگەرانى نەرىتى يەكىتى و پارتى زىندوودەبنەو و بەشىكىان كە بەسەر دەنگە خۇلەمىشىيەكاندا رۇكرابوون، دىسان بۇ مەرجەسى سەوز و زەرد دەگەرئىتەو. لەمەدا تەنى ئۇپۇزىسىيۇن بارىك ھەلدەگەرئىت.

سىياسەتى دووجەمسەرگىرى زىاتر بەسوودى يەكىتى دەبىت. لەلايەكىش پارتى سوودى لىئوئەردەگەرئىت. ئەكەرى ھەيە ئەم بابەتەش يەكىك لە ئەندازىرىيە سەركەوتووەكانى گەنجە بىرپارەدەستەكانى ى.ن.ك بىت. ئەوان لەو رىسايە گەيشتوون كەوا چەندى لە پ.د.ك نىزىكەبنەو، ئەو رووبەرووى تووپی دەنگەرانىان دەبنەو. لەئەنجامدا بەشىكى زۇر لە دەنگەكانىان لەدەستەدەن. ئەم دەنگانە لە ھەلبۇزاردەكانى ۲۰۰۹ و ۲۰۱۳ بەشى زۇرى بۇ بزوتتەوئەى گۇران چوو. بەلام ھەركاتىك لەگەل پ.د.ك رووبەرووى تەنگزە و بەرىەك كەوتن بووبىتتەو، ئەو دەنگىكى زۇرىان لى خىبووئەتەو. بۇ نەوونە لە ھەلبۇزاردەكانى ۳۰ نىسانى ۲۰۱۴، كاتىك سەمايەكى ھاوبەش لەنىوان پارتى و گۇران ھانبووەكايەو، يەكىتى ھەستى بە مەترسى دەكرد و لەمەشدا بەتوندى لەرووى پارتى و گۇران وەستايەو. ئەمەش رىژەى دەنگەكانى يەكىتى ھەلكشانەد. لەم ھەلبۇزاردەدا دۇخىكى ھاوشيوە ھەست پىدەكرئىت!

دەتوانىن كۆدەكانى ئەم دووجەمسەرگىرىيە لە گوفتارى سەركردە گەنجەكانى يەكىتىدا بخوئىنەو. ئەوان لە سەردەمى گىشتىرسى و ۱۶ ئۇكۇتوبەرىشدا بەردەوام جەختىان لەو دەكردەو كەوا تەرازووى ھىز لە ھەرىمى كوردستان بەزىانى يەكىتى تىكچوو و پىويستە ھاوسەنگى بۇ ھىزە سەركەبىيەكان بگەرئىتەو. بۇيە كاتىك لە جفرەكانى كوفتارىان ورددەبنەو تىدەگەين: ئەوان لەو نىگەران بوون گىشتىرسى لەلايەك بەرىەك كەوتنى جىددى لەنىوان يەكىتى - عىراق بەھىنئەكايەو و لەمەشدا يەكىتى بەشىكى زۇر لە ناوچەكانى نفوزى لەدەستىدات. لەلايەكىش ئەكەرى سەركەوتنى پىرۇژەى گىشتىرسىدا پارتى جومگە ستراتىژىيەكانى پىرسى كورد قۇرغ بكات. بۇيە بەھەموو شىوەيەك لە ھەولدا بوون گىشتىرسى دواخىرى: ياخود ناوبۇزىوانى نىودەولەتى قبولىكرئىت.

لەم سەردەمەشدا سەركردە گەنجەكانى يەكىتى، دەيانەوئ بە ھىنانەوئ بەرھەم ئەحمەد سالىح، تاى تەرازووەكە بەسوودى يەكىتى بشكىنەو. ئەوان دەيانەوئ بەم ھەنگاوە لەسەر ئاستى عىراقىش وەكوو ھىزىكى سەركەكى كوردستانى رۇلىان لە دارشتنى سىياسەتەكاندا ھەبىت. بۇيە كاتىك جفرەكانى گوتارىان دەخوئىنەو، دەزانىن كەوا ھەم و خەمىان ئەوئەيە تاى تەرازووى ھىزەكان لە كوردستان راست بگەنەو. ئەوان ھەموو رىزبەندىيەكانى خۇيان بەپىنى پارتى پىناسەدەكەن و ھۆكارى نىگەرانىيەكانى پارتىش لەمەدا خەوتووە. بۇيە ئەوئىترى پارتى ئىستا عىراقە و ئەوئىترى سەركردە گەنجەكانى يەكىتى لە خالى حازردا پارتىيە.

پارتى كەوا سەرمەستى سەركەوتنى ھەلبۇزاردەكانى ۱۲ ئەيلوولە و بە يەكەمى كوردستان و يەكەم حزبى عىراق دەرچوو، دەيەوئ بە ھەرشىوئەيەك بوو بەرھەمى ئەم سەركەوتنە لە ھەلبۇزاردە پەرلەمانىيەكانى ھەرىمى كوردستاندا بچنىتەو. بۇيە جەختى لە بەرىوئەبىردى ھەلبۇزاردەكان دەكردەو. لەلايەكىش لەو نىگەرانە سەركردە گەنجەكانى يەكىتى بىانەوئ بەرىەك لەدزى پارتى پىكەوئەبنىن. ئەم فۇبىايە ھەتا ئىستاش لاى ھەردوو ھىزەكە ھەيە. لاى يەكىتى پارتى-فۇبىا ھەيە و لاى پارتىش يەكىتى-فۇبىا ھەيە. بۇيە ھەردوو ھىزەكە مەتەمانەيان بە يەكترى نىيە و ھەر جوولەيەكى پىچەوانەى لاىەكىان ئەولاكەى تر رادەچلەكىنئىت.

بزوتتەوئەى گۇران لە ئەنجامدانى ھەلبۇزاردەكان دوودلە و سەرىارى ئەمەش بەشدارى ھەلبۇزاردەكانى كىردووە. بەلام گۇران لەو نىگەرانە دىسان رووبەرووى گىچەلى گەورە بىتتەو. ئەوان ھەست بەو دەكەن ھەندىك ھىزى دەركەكى دەيانەوئ لەسەر حسابى ئەوان يەكىتى بەھىز بەكەن. يەكىتى كەوا بى كەركووك، لە كوردستان دەست و بازووى لەدەستەدا، لە ئەنجامى ھەلبۇزاردەكان دەترسى مەبادا رووبەرووى نوسخەى تازەى ھەلبۇزاردەكانى ۲۰۰۹ و ۲۰۱۳ بىتتەو. بۇيە بەپەلە لە ھەولدايە بەرھەم ئەحمەد سالىح بۇ ناو رىزەكانى بگىرئىتەو. گۇرانىش بۇ راستكردنەوئەى تاى تەرازووەكەى ۱۲ مايس، دەيەوئ بە مەيل نەرمى بەلاى پارتىدا فشارىك بخاتەسەر يەكىتى. راستىيەكەشى يەكىتى لەو دەترسى دىسان لە كوردستان گارپان پەلى دووھ بەدەست بەھىن، بۇيە نھىنى دزايەتتەيەكانى بۇ پارتى

هەرچی بەرەو ئیسلاح، بە نابدلی و بەئارامی پشێوازییان لە هەلبژاردنەکان کردوو. ئەوان بەتایبەت یەگرتوو باجی بەشداریکردن و پشێوانیکردن لە حکومەتی هەریمی کوردستان و گشتپرسی دەدەن. لەبەر ئەمە بەشیکی زۆر لە دەنگەکانی خۆیان لەدەستداوه. بەلام کۆمەڵ دۆخێکی جیاوازتری هەبە و هەست بەو دەکرێ تۆزیک دەنگ بەدەستبخت. کۆمەڵ کەوا گوفتاریکی رادیکالی بەرامبەر بە حکومەت هەبووه، دەیهوێ بەری ئەم گوفتارە لە مەزرای سیاسەتدا بچنێتەوه.

ئەوێ دەگوترێ کەوا تاجی سورپرایز و سەروسەمەرەکان پێکدەهێنن هێزێکی تازەیه. هەندیک لە پسیپۆران لەو بڕوایەدان نەوێ نەوێ رێژە دەنگەکانی بەرزدەکاتەوه. هەندیکیش پێیانوابە ئەمە روونادات و بگرە کەمیش دەکات. بەهەر حال نەوێ نەوێ لە دەنگەکانی گۆران بەرخۆدەکات. ئەگەری هەبە نەوێ نەوێ بەهەردوو حالتی ئەرینی و نەرنیش سەمەرە بخولقینێت. بەلام لە هەموو ئاشکراتر ئەوێ کەوا پارتي دەنگەکانی زیاددەکات و ئەمەش لە مەزرای سیاسەتی کوردستاندا رەنگدەداتەوه.

ئاکام: ئەم هەلبژاردنە لە ئەزموونی دیموکراتاندن و بەشداری سیاسی هەریمی کوردستاندا بە خالی وەرچەرخان دەناسرێت. گەلیک دیاردە دڵخۆشکەر هەن کەوا دەلین ئەم هەلبژاردنە تارادەیهک تای تەرازووی هیزەکان دەگۆرێت. بەلام هەندیک ئاماژەش پێماندەلین رێژە بەشداری هاوواتیان بەتایبەت لە سلیمانی و گەرمیان دادەبەزێ و لەو خراپتریش سەردەمیکی دووجەمسەری بەرێوهیه کەوا بە فاکتەری ناوچەیی بارگاویدەکرێت. ئەمەش ئەگەری هەبە هەموو کایە سیاسییەکانی هەریمی کوردستان لە بازنە دووجەمسەری سەرەکیدا گلباداتەوه کەوا لەم حالەتەدا ناوقەدی ئۆپۆزیسیۆن تەسک دەکاتەوه. لە حالیکدا هەریمی کوردستان لە رۆژگارێکدا بە کە پێویستی بە "یەکیتی دژەکان" هەبە. تەنها سەرکردە گەورەش دەتوانن لەم یەکیتی دژانە تیبگات و یەکیانبخت. واتە: هەریمی کوردستان لەم رۆژگاردەدا هەم دەسەلاتیکی بەهیزی پێویستە و هەم ئۆپۆزیسیۆنێکی بەهیز. تەندروستی پرۆسە سیاسی بەمەوه بەندە.